

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

ГАВРИЛЮК Юлія Олегівна

УДК 342. 925

**ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ
ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ АКТИВ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ
ВИЩОЇ РАДИ ЮСТИЦІЇ**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Одеса – 2012

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національному університеті «Одеська юридична академія» Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Науковий керівник доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН
КІВАЛОВ Сергій Васильович,
Національний університет
«Одеська юридична академія»,
Президент

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор
РЯБЧЕНКО Олена Петрівна,
Національний університет
державної податкової служби України,
професор кафедри управління, адміністративного
права і процесу та адміністративної діяльності;

кандидат юридичних наук
КОБИЛЯНСЬКИЙ Костянтин Миколайович,
Окружний адміністративний суд м. Києва,
суддя

Захист відбудеться 21 грудня 2012 р. о 10.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.086.01 Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 23.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: м. Одеса, вул. Піонерська, 2.

Автореферат розісланий «19» листопада 2012 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Л. Р. Біла-Тіунова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність тем. Вища рада юстиції є одним із колегіальних органів, який забезпечує формування високопрофесійного суддівського корпусу, здатного кваліфіковано, сумлінно та неупереджено здійснювати правосуддя на професійній основі. Розвиток судових форм захисту прав та законних інтересів людини та громадянина привів до розширення меж застосування права на захист, до можливості оскарження актів, дій та бездіяльності вищих державних органів. Не виключенням стала і Вища рада юстиції (далі – ВРЮ).

У другому півріччі 2010 р. від суддів суддівського корпусу України стало надходити втричі більше заяв про відставку, що було пов'язано із скасуванням вихідної допомоги, яка виплачувалася суддям при виході на пенсію. Таким чином, на початок 2011 р. існувала велика кількість вакантних посад суддів, у зв'язку з чим активізувався процес призначення суддів на посаду та відповідно збільшилась кількість випадків оскарження актів, дій та бездіяльності ВРЮ до судів першої інстанції та з подальшим переглядом в апеляційній, а потім у касаційній інстанціях.

Справи з оскарження актів ВРЮ підлягали оскарженню у судах першої інстанції, а прийняте рішення могло бути оскаржене в апеляційному або касаційному порядку, тобто провадження по цих справах здійснювалося у загальному порядку. Проте, оскільки процедура розгляду справ за загальними правилами адміністративного судочинства тривала від двох місяців до року й більше, це негативним чином вплинуло на ефективність діяльності з формування професійного суддівського корпусу ВРЮ. Саме з метою усунення затягування розгляду справи та удосконалення процедури формування суддівського корпусу особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ було виділено в окрему статтю 171-1 КАС України. У ході застосування положень ст. 171-1 КАС України щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ було виявлено неузгодженості у законодавчому регулюванні цього питання. Зазначена ситуація обумовлює необхідність більш глибокого дослідження провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

Питання оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ у межах загальної дискусії щодо адміністративного судочинства або окремих аспектів застосування процесуальних норм у справах цієї категорії досліджувалися такими вченими, як: В.Б. Авер'янов, А.В. Абсаямов, В.Д. Андрійцьо, А.М. Бандурка, В.М. Бевзенко, Ю.В. Білоусов, О.Н. Бабаєва, І.Л. Бородін, Л.Р. Біла-Тіунова, О.О. Ганзенко, С. Глушенко, Є.В. Додін, Є.О. Євдокимов, Т.О. Коломієць, С.В. Ківалов, К.М. Кобилянський, О.Ю. Меліхова, І.В. Назаров, Ю.В. Надольська, О.М. Пасенюк, В.Г. Перепелюк, Ю.В. Піріжкова, Ю.П. Полтавець, А.В. Руденко, О.П. Рябенко, А.О. Селіванов, В.С. Стефанюк, І.О. Сквірський, В.І. Шишкін та ін. Дослідження порядку оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ

здійснювалося також у межах дослідження адміністративного та конституційного статусу ВРЮ з використанням здобутків таких вчених, як М.Р. Аракелян, А.С. Васильєв, О.В. Гончаренко, А.О. Дегтяр, Л.Б. Костенко, С.О. Халюк, Д.Р. Шпак.

У той же час, комплексного дослідження провадження в адміністративному суді щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, з урахуванням специфіки предмета спору, застосування принципів адміністративного судочинства, реалізації процесуальних інститутів, не було здійснено. У зв'язку із цим, дослідження теоретичних та практичних питань адміністративного судочинства щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ сприятиме подальшому удосконаленню законодавства та практики застосування окремих положень КАС України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію спрямовано на реалізацію положень п. 3 ст. 2 Розділу V «Концепції адміністративної реформи в Україні», затвердженої Указом Президента України «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні» від 22.07.1998 р. № 810/98.

Роботу виконано відповідно до Плану наукових досліджень кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія» «Система адміністративного, адміністративно-процесуального та фінансового права в контексті адміністративної реформи» на 2011–2015 рр., який є складовою частиною Плану наукових досліджень Національного університету «Одеська юридична академія» за темою «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності та права» (державний реєстраційний номер 0110U000671).

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає у встановленні сутності та змісту провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, а також виявленні прогалин у чинному адміністративному процесуальному законодавстві України та обґрунтуванні пропозицій щодо удосконалення практики його застосування.

Визначена мета обумовила такі завдання дослідження:

охарактеризувати основні етапи становлення провадження щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

з'ясувати правову природу та види актів ВРЮ, їх властивості як предмета оскарження у досліджуваній категорії справ;

визначити особливості спорів, що виникають у сфері діяльності ВРЮ, та їхній вплив на порядок здійснення провадження в адміністративному суді;

виявити специфіку реалізації принципів адміністративного судочинства у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

систематизувати коло суб'єктів провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, з'ясувати їх правовий статус;

встановити особливості доказування та доказів у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

охарактеризувати стадії розгляду адміністративної справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

розробити конкретні пропозиції щодо усунення існуючих прогалин і колізій законодавства з метою підвищення ефективності здійснення правосуддя у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

Об'єктом дослідження є провадження в адміністративних судах як форма здійснення правосуддя щодо розгляду й вирішення публічно-правових спорів.

Предметом дослідження є провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

Методи дослідження. Роботу виконано з використанням філософських, загальнонаукових та спеціальних методів, що були обрані з урахуванням поставленої мети, визначених завдань, об'єкта і предмета дослідження.

Діалектичний метод пізнання дозволив виявити взаємозв'язок та протиріччя, які існують між принципами адміністративного судочинства та їх застосуванням у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ (п. 1.2.), історичний метод було використано для дослідження становлення адміністративної процедури розгляду адміністративних справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ (п. 1.2.), метод контент-аналізу було застосовано для дослідження матеріалів судової практики та виокремлення особливостей у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ (р.р. 1, 2), методи аналізу і синтезу використано для дослідження прав та обов'язків суб'єктів, доказів та доказової діяльності в судовому провадженні у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ (п. 2.1.).

Емпіричну базу дослідження становить 61 рішення (ухвали, постанови) адміністративних судів України різних рівнів, узагальнення судової практики Вищого адміністративного суду України (далі – ВАС України), статистичні дані ВРЮ та ВАС України щодо стану розгляду та вирішення справ досліджуваної категорії (за 2010–2012 рр.).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим комплексним монографічним науковим дослідженням теоретичних і практичних питань розгляду й вирішення справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ в адміністративному судочинстві. За результатами здійсненого дослідження сформульовано ряд нових наукових положень, зокрема:

уперше:

визначено ознаки та види актів, дій та бездіяльності ВРЮ як предмет оскарження в адміністративному суді;

систематизовано особливості доказів та доказування у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

доводиться необхідність впровадження порядку оскарження актів, дій чи бездіяльності членів ВРЮ, секцій ВРЮ, Голови чи заступника голови ВРЮ, аналогічного порядку оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

удосконалено:

розуміння оціночних категорій при визначенні поняття «порушення присяги судді» у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ; систему фактичних обставин, які становлять предмет доказування та види доказів у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ; класифікацію учасників адміністративного провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

набули подальшого розвитку:

історичні аспекти становлення провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

особливості участі ВРЮ як третьої особи, що не заявляє самостійних вимог на предмет спору під час оскарження актів Верховної Ради України та Президента України, прийнятих на підставі актів ВРЮ;

теза щодо розширення повноважень ВАС України при розгляді справ, пов'язаних з оскарженням актів, дій чи бездіяльності ВРЮ повноваженням на їх скасування;

положення щодо запровадження апеляційного порядку оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

сформульовано конкретні пропозиції та рекомендації щодо удосконалення правового регулювання провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ шляхом внесення змін до КАС України, Закону України «Про Вищу раду юстиції».

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що сформульовані в дисертації теоретичні положення, висновки й рекомендації можуть бути використані у:

науково-дослідній сфері – для подальшого удосконалення теоретичних засад провадження в адміністративних судах у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ;

правотворчій діяльності – при внесенні змін та доповнень до норм КАС України, Закону України «Про Вищу раду юстиції», якими встановлено особливості провадження у цій категорії справ;

навчальному процесі – при викладанні курсів «Адміністративне право України», «Адміністративне процесуальне право», «Адміністративна юстиція», «Адміністративне судочинство в окремих категоріях справ»;

правозастосовній діяльності – для удосконалення судової практики у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

Апробація результатів дослідження. Дисертацію обговорено на засіданні кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія». Окремі положення роботи закладено в навчальну програму семінарських занять кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія».

Результати наукових досліджень доповідалися та обговорювалися на: Міжнародній науково-практичній конференції «Право та суспільні

відносини: умови та способи гармонізації» (м. Харків, 2012 р.), Міжнародній науковій конференції професорсько-викладацького та аспірантського складу «Правове життя сучасної України», присвяченій 15-річчю заснування Національного університету «Одеська юридична академія» та 165-річчю Одеської школи права (м. Одеса, 2012 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Тенденції та пріоритети реформування законодавства України» (м. Запоріжжя, 2012 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення і висновки дисертаційної роботи містяться у 10 роботах, 7 з яких опубліковано у наукових фахових виданнях, що входять до затвердженого переліку.

Структура дисертації визначена метою та завданнями дослідження і складається з переліку умовних скорочень, змісту, вступу, двох розділів, які включають шість підрозділів, висновків до кожного розділу та загальних висновків до роботи, додатку, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 246 сторінок, із них основного тексту – 218 сторінок, список використаних джерел налічує 223 найменування і міститься на 28 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовується актуальність теми дослідження, визначаються її зв'язок з науковими планами та програмами, мета і завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача у їх одержанні, наведено відомості щодо апробації та публікації результатів дослідження.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади дослідження оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції» містить три підрозділи, в яких здійснено історичний огляд основних етапів становлення і розвитку оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, визначено правову природу і зміст провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, предмет оскарження у цій категорії справ.

У **підрозділі 1.1. «Історичний аспект становлення і розвитку провадження щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції»** здійснено дослідження історії становлення адміністративного процесу у справах з оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ. Виявлено, що за радянської доби існував лише адміністративний порядок оскарження рішень органів, до компетенції яких належали повноваження з формування суддівського корпусу. Судовий порядок оскарження було впроваджено лише наприкінці 80 рр. XX ст. у межах цивільного судочинства.

Із запровадженням в незалежній Україні адміністративного судочинства, провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ увійшло до юрисдикції адміністративних судів, що створило умови для врахування особливостей спорів, які виникають у цій сфері. Тривалий час провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ

в адміністративних судах здійснювалося на загальних засадах, проте, судова практика виявила необхідність удосконалення процесуального порядку розгляду й вирішення цих спорів.

У травні 2010 р. прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо недопущення зловживань правом на оскарження» від 13.05.2010 р., яким впроваджено особливий порядок розгляду адміністративних справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, визначений ст. 171-1 КАС України.

Зазначено, що удосконалення правового регулювання провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ не є завершеним. Акцентовується увага на доцільності таких напрямків розвитку правового регулювання порядку оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, як: а) усунення суперечностей у тлумаченні та застосуванні положень ст. 171-1 КАС України щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності членів або органів ВРЮ; б) запровадження можливості оскарження судових рішень у справах з оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ в апеляційному порядку; в) розширення повноважень адміністративного суду за наслідками розгляду й вирішення справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

У підрозділі 1.2. *«Поняття та принципи провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції»* досліджено сучасні підходи щодо розуміння адміністративного процесу та місця у ньому провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

Зроблено висновок, що за широкого підходу до визначення адміністративного процесу з оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ також слід включати порядок оскарження актів, дій чи бездіяльності членів ВРЮ, секцій ВРЮ, Голови ВРЮ відповідно до положень Закону України «Про звернення громадян», що ускладнює вироблення єдиних підходів до формування конструкції провадження у справах досліджуваної категорії. У зв'язку із цим, дослідження правової природи і змісту цього провадження здійснювалося на базі вузького розуміння адміністративного процесу.

Визначено, що провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ є різновидом позовного провадження, яка відрізняється наявністю особливостей порядку здійснення адміністративного судочинства, передбачених положеннями ст. 171-1 КАС України. Провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ пропонується розуміти як сукупність врегульованих адміністративно-процесуальними нормами послідовних дій учасників адміністративного судочинства, що спрямовані на встановлення законності актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

Увага акцентовується на тому, що розгляд справ з оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ базується на конституційних і спеціально-правових принципах адміністративного судочинства України, проте, реалізація принципу законності, принципу обов'язковості судових рішень та принципу забезпечення апеляційного та касаційного оскарження

рішення адміністративного суду у досліджуваній категорії справ має низку специфічних рис. Застосування принципу обов'язковості судових рішень у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ ускладнено неузгодженістю формулювання повноважень ВАС України за наслідками розгляду й вирішення цих справ. Згідно з положеннями ст. 171-1 КАС України, ВАС України має повноваження на визнання акта ВРЮ незаконним, проте у суду відсутні повноваження на скасування відповідного акта ВРЮ. У разі визнання судом нормативно-правового акта ВРЮ незаконним згідно з положеннями ч. 5 ст. 171-1 КАС України, ВРЮ зобов'язана опублікувати резолютивну частину постанови про визнання відповідного акта незаконним та нечинним, тоді як згідно з положенням ст. 162 КАС України, адміністративний суд уповноважений на визнання рішення суб'єкта владних повноважень протиправним та на одночасне скасування відповідного рішення. Таким чином, відсутність серед повноважень ВАС України можливості скасувати акт ВРЮ створює умови для затягування виконання рішення суду.

Принцип забезпечення апеляційного і касаційного оскарження судового рішення є конституційним і знайшов своє відображення у ст. 62 КАС України. Зазначено, що справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ належать до небагатьох справ адміністративної юрисдикції, в яких рішення суду першої інстанції є остаточним. Віднесення справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ до підсудності ВАС України унеможливує реалізацію принципу забезпечення апеляційного та касаційного оскарження, що суттєво звужує права учасників провадження.

У підрозділі 1.3. «Акти, дії чи бездіяльність Вищої ради юстиції як предмет оскарження в адміністративному процесі» досліджується правова природа актів, дій чи бездіяльності ВРЮ як предмета оскарження у порядку ст. 171-1 КАС України.

У результаті співвідношення понять «предмет оскарження», «предмет позову» і «предмет судового розгляду» у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ визначено, що предметом оскарження по цій категорії справ слід вважати акти, дії чи бездіяльність ВРЮ, предметом позову – твердження про незаконність актів або протиправність дій чи бездіяльності ВРЮ, а предметом судового розгляду – коло обставин адміністративної справи, якими сторони підтверджують свої вимоги. При цьому, предмет судового розгляду у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ може бути ширшим або вужчим, ніж предмет позову.

Доводиться, що прийняття актів та вчинення певних дій є різними формами діяльності ВРЮ, які відрізняються за формою зовнішнього вираження. Вчинення дій ВРЮ тісно пов'язане із прийняттям актів та є проміжним етапом з реалізації повноважень ВРЮ, спрямованих на прийняття того чи іншого акта та його подальшу реалізацію. Бездіяльність ВРЮ є її незаконним ухиленням від здійснення передбачених Законом дій

за наявності підстав для їх вчинення та можливостей вчинення. Відповідно, перевіряючи законність актів, правомірність дій чи бездіяльності ВРЮ, ВАС України керується вимогами ч. 3 ст. 2 КАС України, якою встановлено критерії оцінки адміністративним судом законності рішення суб'єкта владних повноважень.

Установлено, що специфіка актів ВРЮ відбивається в особливому предметі відання цього органу, яким є участь у формуванні суддівського корпусу. Увага акцентується на тому, що акти ВРЮ як акти міжгалузевого характеру регулюють як адміністративно-правові, так і трудові правовідносини.

Звертається увага на специфіку такого акта ВРЮ, як подання. Доводиться, що повноваження ВРЮ при винесенні подання спрямовано на пропозицію іншим органам державного управління вчинити або не вчинити певні дії. У зв'язку із цим, у резолютивній частині подання ВРЮ має бути зазначено «пропонується», а не «вирішили». Згідно з положеннями Закону України «Про Вищу раду юстиції» рішення та подання ВРЮ є самостійними актами органу, таким чином, подання ВРЮ не потребують додаткового затвердження відповідним рішенням.

Розділ 2 «Характеристика особливостей провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції» містить три підрозділи і присвячений дослідженню кола суб'єктів адміністративного процесу у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, їх процесуального статусу, а також особливостей провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, що відбиваються на проходженні стадій адміністративного судочинства, доказуванні та доказах у справах цієї категорії.

У підрозділі 2.1. «Суб'єкти адміністративного процесу у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції» виявлено особливості складу учасників адміністративного судочинства у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, а також досліджено діяльність ВАС України як суб'єкта цього провадження.

Установлено, що суб'єкти провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ за процесуальною роллю можуть бути класифікованими на три групи: 1) ВАС України; 2) учасники адміністративної справи: сторони, треті особи та їх представники; 3) допоміжні учасники – особи, які сприяють здійсненню адміністративного судочинства.

Єдиною судовою установою, уповноваженою вирішувати справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, є ВАС України, який розглядає й вирішує справи зазначеної категорії по суті як суд першої інстанції. Аргументується пропозиція передачі всього обсягу повноважень на розгляд і вирішення справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ Київському апеляційному адміністративному суду з одночасною зміною повноважень ВАС України на перегляд рішень Київського апеляційного адміністративного суду в апеляційному порядку.

Увагу акцентовано на визначенні кола осіб, які можуть бути позивачами у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, яких пропонується умовно поділяти на дві групи: 1) особи, на права й обов'язки яких акти, дії та бездіяльність ВРЮ мають безпосередній вплив (судді, прокурори); 2) особи, на права й обов'язки яких акти, дії та бездіяльність ВРЮ мають опосередкований вплив (особи, які звертаються із заявами і скаргами на дії суддів).

Обґрунтовується доцільність правового врегулювання оскарження в адміністративному суді актів, дій чи бездіяльності членів, секцій, Голови та заступника Голови ВРЮ на загальних засадах, передбачених для справ, в яких ВРЮ фігурує як колегіальний орган.

У *підрозділі 2.2. «Доказування та докази в адміністративних справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції»* обґрунтовано, що доказами у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ є будь-які фактичні дані, на підставі яких ВАС України встановлює наявність або відсутність обставин, якими обґрунтовуються законність або незаконність актів, протиправність або правомірність дій чи бездіяльності ВРЮ, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення адміністративної справи.

Установлено, що особливість доказів у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ полягає у тому, що їх джерелами під час розгляду справ є, як правило, речові, похідні докази, а характер предмета доказування обумовлює відсутність необхідності залучення експертів або спеціалістів для дослідження доказів.

Обґрунтовується, що доказування в досліджуваній категорії справ є діяльністю суб'єктів адміністративного судочинства із збирання, перевірки та оцінки доказів для встановлення фактичних обставин справи, необхідних для прийняття законного та обґрунтованого рішення ВАС України.

Установлено, що предмет доказування у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ належить визначати як юридично значущі обставини та факти, що виникають у сфері діяльності ВРЮ, які передбачені у відповідних законах та підлягають установленню судом за допомогою доказів для прийняття ВАС України відповідного рішення у справі або для вирішення окремого процесуального питання. Предмет доказування по цій категорії справ пропонується розглядати у вигляді трьох груп фактичних обставин справи: 1) обставини, що підтверджують наявність порушень з боку судді, які є підставою для його звільнення або застосування дисциплінарних стягнень; 2) обставини, що підтверджують відсутність фактів, які спростовують умисел у порушенні положень законодавства з боку судді; 3) обставини, які свідчать про додержання процесуальних вимог ВРЮ під час прийняття актів, вчинення дій чи бездіяльності.

Увагу акцентовано на тому, що під час з'ясування фактичних обставин у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності судді керуються оціночними поняттями, а їх наявність або відсутність підтверджується,

як правило, непрямыми доказами. При цьому у рішеннях ВАС України, якими було визнано акти, дії чи бездіяльність ВРЮ незаконними, установлюються, як правило, такі порушення, як недодержання вимог щодо обґрунтованості актів, несвоєчасність вжиття дій ВРЮ. Оціночне формулювання обставин, що належать до предмета доказування (наприклад, поняття «порушення присяги судді») у досліджуваній категорії справ зумовлює можливість порушення правил застосування непрямих доказів, зокрема, таких, як виключення інших варіантів фактичних обставин, що доводяться, виключення розумних сумнівів у тому, що обставини по справі були саме такими, якими їх встановлено. У зв'язку із цим обґрунтовується доцільність законодавчого закріплення переліку дій, вчинення яких є порушенням суддею присяги.

У *підрозділі 2.3. «Стадії провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції»* досліджується порядок оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ через аналіз стадій розгляду адміністративної справи досліджуваної категорії. З'ясовано, що провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ містить такі обов'язкові стадії, як: 1) відкриття провадження по справі; 2) підготовче провадження; 3) судовий розгляд; 4) ухвалення судового рішення; 5) виконання судового рішення. Установлено, що, крім першої інстанції, перегляд рішень ВАС України є можливим також у зв'язку з нововиявленими обставинами, що може бути розглянуто як факультативну стадію провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

На стадії відкриття провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ ВАС України перевіряє відсутність підстав для залишення позовної заяви без розгляду або без руху. Установлено, що при цьому має місце безпідставне об'єднання позовних вимог при подачі адміністративного позову від імені декількох позивачів у тих випадках, коли їх звільнено однією постановою Верховної Ради України. Слід урахувати, що стосовно кожного з них Радою вносилося окреме подання, тому ця обставина є підставою для повернення адміністративного позову позивачеві.

Увагу акцентовано на тому, що під час здійснення підготовчого провадження і судового розгляду у справах з оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ адміністративна справа розглядається колегією суддів у складі п'яти суддів. Обґрунтовано, що у зв'язку із загальною тенденцією скорочення складу колегії суддів ВАС України, ця категорія справ також може бути вирішеною колегією у складі 3 суддів. При цьому суддя, який розглядав позовну заяву на попередній стадії та приймав відповідне рішення про відкриття провадження, є головуючим суддею в колегії суддів або суддею-доповідачем.

З'ясовано, що провадження за нововиявленими обставинами здійснюється тим самим судом, під час розгляду яким ці обставини не було

враховано. До нововиявлених обставин у досліджуваній категорії справ слід віднести прийняття нових законів, інших нормативно-правових актів, якими скасовано закони та інші нормативно-правові акти, що діяли на час розгляду справи, але тільки у випадках, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність фізичної особи. При ухваленні нового судового рішення суд користується повноваженнями суду відповідної інстанції, передбаченими, зокрема, ст. ст. 162, 198, 199, 223 КАС України. З метою впровадження вищенаведеного порядку оскарження пропонується внести зміни до КАС України.

ВИСНОВКИ

У дослідженні наведено теоретичне узагальнення та пропонується нове вирішення наукового завдання щодо розв'язання теоретичних та практичних проблем провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, в результаті чого отримано такі найважливіші результати:

1. Дослідження історії становлення і розвитку провадження у справах з оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ дозволило виокремити три етапи: 1) становлення адміністративного провадження. Радянський період характеризується наявністю великої кількості органів, уповноважених формувати суддівський корпус (виконавчі комітети районних, обласних рад трудящих, органи міністерства юстиції та Верховний Суд УРСР, а також трудові колективи та збори виборців). При цьому, можливість оскарження рішень у сфері формування суддівського корпусу було передбачено лише стосовно рішень зборів виборців або рішень обласних та інших рад з обрання суддів. Таке провадження здійснювалося виключно в адміністративному порядку; 2) становлення судового провадження у межах цивільного судочинства. Судовий порядок оскарження рішень уповноважених органів з питань формування суддівського корпусу у межах цивільного судочинства було впроваджено лише у 1988 р. Цей порядок було збережено і за часів незалежності України із створенням ВРЮ. Оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ здійснювалось у судах загальної юрисдикції за правилами, передбаченими ЦПК. При цьому, рішення судів у таких справах могли бути оскарженими в апеляційному та касаційному порядку; 3) становлення провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності у межах адміністративного судочинства. Запровадження адміністративної юстиції в Україні зумовило наявність спеціальної форми здійснення правосуддя у справах, що мають публічно-правовий характер, до яких належать і справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ. Із прийняттям КАС України зазначені справи розглядалися на загальних засадах, передбачених для оскарження рішень будь-якого суб'єкта владних повноважень. Поступовий розвиток адміністративного судочинства зумовив урахування специфіки спорів, що виникають під час

діяльності ВРЮ, та знайшов своє відображення в окремій статті КАС України. Незважаючи на значний позитивний вплив на практику розгляду й вирішення адміністративними судами справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, сучасний стан правового регулювання провадження у цій категорії справ характеризується наявністю суттєвих недоліків, що зумовлює перехід до нового етапу розвитку цього провадження.

2. У результаті дослідження комплексу правовідносин, які виникають у зв'язку з діяльністю ВРЮ і мають ознаки правового спору, установлено, що визначення теоретико-правової конструкції провадження з розгляду справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ є можливим на базі вузького розуміння адміністративного процесу як відносин, що виникають, змінюються й припиняються під час діяльності адміністративних судів із розгляду та вирішення адміністративних справ з метою розв'язання публічно-правових спорів у сфері публічного управління в порядку, установленому КАС України.

3. Провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ розглядається як різновид позовного провадження в адміністративному суді, яке складається з урегульованих адміністративно-процесуальними нормами послідовних дій учасників адміністративного судочинства, що спрямовані на встановлення законності актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

4. Установлено особливості застосування принципів адміністративного судочинства у провадженнях щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ: 1) додержання принципів законності та обов'язковості судових рішень під час розгляду справ з оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ ускладнено обмеженими повноваженнями ВАС України щодо скасування актів ВРЮ; 2) реалізація принципу забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення адміністративного суду унеможливлена відсутністю відповідних судових інстанцій.

5. Предметом оскарження у справах щодо актів, дій чи бездіяльності ВРЮ є форми діяльності ВРЮ, які відрізняються зовнішнім вираженням: прийняття актів, активна та пасивна поведінка уповноваженого суб'єкта. Найбільш поширеним предметом оскарження в адміністративному суді є акти – владні рішення ВРЮ, які відрізняються такими ознаками, як: сфера відання, міжгалузевий та рекомендаційний характер. Акти ВРЮ приймаються у формі рішення і подання, які є самостійними владними актами. Оскарження подання ВРЮ в адміністративному суді ускладнено невизначеністю формулювання резолютивної частини, у зв'язку з чим на практиці виникає необхідність додаткового затвердження подання ВРЮ відповідним рішенням ВРЮ, що суперечить положенням Закону України «Про Вищу раду юстиції».

6. За результатами дослідження суб'єктного складу у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ запропоновано виокремити такі групи суб'єктів: 1) ВАС України – єдина судова установа, що має повноваження на розгляд та вирішення справ щодо оскарження актів, дій чи

бездіяльності ВРЮ; 2) учасники провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ – сторони, треті особи та представники сторін. При цьому, ВРЮ у справах цієї категорії може бути колегіальним органом як відповідач або третя особа, якщо її рішення стали підставою відповідного рішення ВРУ, Президента України та ін. Позивачами у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ можуть бути судді, чиї права й обов'язки визначаються відповідними актами ВРУ, а також інші особи, на чиї інтереси акти, дії та бездіяльність ВРЮ має опосередкований вплив (зокрема, учасники судових справ, під час розгляду яких суддями порушено присягу або вимоги щодо несумісності); 3) інші учасники провадження – особи, які своїми діями сприяють об'єктивному і всебічному розгляду й вирішенню справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ.

7. Предмет спору щодо актів, дій чи бездіяльності ВРЮ обмежено рішеннями, які прийняті ВРЮ як колегіальним органом. У той же час, рішення, що приймаються членами ВРЮ, її секціями, Головою та заступниками Голови ВРЮ, можуть суттєво впливати на права й обов'язки учасників відповідних правовідносин. Це зумовлює необхідність правового закріплення оскарження в адміністративному суді не лише актів, що приймаються ВРЮ колегіально, але й рішень, дій чи бездіяльності членів, секцій, Голови та заступника Голови ВРЮ.

8. Докази у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ характеризуються специфікою застосування окремих джерел та видів доказів. Враховуючи сферу виникнення спорів дослідженої категорії, у ході розгляду й вирішення справи, як правило, використовуються письмові докази, які часто є похідними, переробленими, а також пояснення сторін.

9. Доказування у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ є діяльністю суб'єктів провадження, кожен з яких, у залежності від процесуального становища, наділений визначеними повноваженнями у процесі доказування. Специфіка предмета доказування у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ полягає у встановленні обставин, які визначаються через використання оціночних формулювань. Зокрема, одним із поширених різновидів спорів цієї категорії є спори щодо порушення присяги судді. Оскільки чинне законодавство не містить переліку дій, які становлять факт порушення суддею присяги, процес доказування в адміністративному суді ускладнюється необхідністю урахування суб'єктивного бачення учасників провадження та звернення до аналогій.

10. Право особи на оскарження судового рішення визнається й гарантується Конституцією України, і можливість його реалізації вимагає створення належних умов в організації здійснення судочинства. Враховуючи важливість забезпечення можливості оскарження рішення адміністративного суду у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, доводиться необхідність впровадження апеляційного

провадження у цій категорії справ. Зважаючи на суспільну значущість справ, щодо оскарження рішень ВРЮ, пропонується передати розгляд цих справ по першій інстанції Київському апеляційному адміністративному суду, а оскарження його рішення у порядку апеляційного провадження – ВАС України. Відсутність касаційного порядку оскарження унеможливило б перегляд рішень ВАС України у зв'язку з винятковими обставинами.

11. Запропоновано зміни і доповнення до КАС України:

Доповнити КАС України статтею 171-3 «Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції, членів, секцій, Голови чи заступника Голови Вищої ради юстиції» такого змісту:

1. Правила цієї статті поширюються на розгляд адміністративних справ щодо:

1) законності актів Вищої ради юстиції, членів, секцій, Голови чи заступника Голови Вищої ради юстиції;

2) дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції, членів, секцій, Голови чи заступника Голови Вищої ради юстиції.

2. Оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції, членів, секцій, Голови чи заступника Голови Вищої ради юстиції здійснюється до суду першої інстанції та за правилами розгляду адміністративних справ у суді першої інстанції, визначених статтею 20 цього Кодексу.

3. Київський апеляційний адміністративний суд за наслідками розгляду справи може:

1) визнати акт Вищої ради юстиції, членів, секцій, Голови та заступника Голови Вищої ради юстиції незаконним та нечинним повністю або в окремій його частині;

2) визнати дії чи бездіяльність Вищої ради юстиції, членів, секцій, Голови чи заступника Голови Вищої ради юстиції протиправними, зобов'язати Вищу раду юстиції вчинити певні дії.

4. Рішення суду першої інстанції щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції, членів, секцій, Голови та заступника Голови Вищої ради юстиції може бути оскарженим в апеляційному порядку до Вищого адміністративного суду України протягом строку апеляційного оскарження. Для цього у Вищому адміністративному суді України створюється окрема палата.

5. Адміністративна справа щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції, членів, секцій, Голови та заступника Голови Вищої ради юстиції вирішується колегією суддів у складі трьох суддів протягом розумного строку, але не пізніше одного місяця після відкриття провадження у справі. У виняткових випадках з урахуванням особливостей розгляду справи суд ухвалою може продовжити строк розгляду справи, але не більше як на один місяць.

6. Вищий адміністративний суд України за наслідками розгляду справи може:

1) залишити апеляційну скаргу без задоволення, а рішення суду – без змін;

2) змінити рішення суду;

3) скасувати його та прийняти нове рішення суду;

4) скасувати рішення суду і залишити позовну заяву без розгляду або закрити провадження у справі;

5) визнати рішення суду нечинним і закрити провадження у справі.

У разі визнання незаконним і нечинним нормативно-правового акта резолютивна частина постанови суду невідкладно публікується відповідачем у виданні, в якому його було офіційно оприлюднено, після набрання постановою законної сили.

7. Вищий адміністративний суд України за наслідками апеляційного розгляду не може повертати справу на новий розгляд. Судове рішення Вишого адміністративного суду України щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції, членів, секцій, Голови чи заступника Голови Вищої ради юстиції є остаточним».

Викласти положення ст. 171-1 КАС України у такій редакції:

Стаття 171-1. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Правила цієї статті поширюються на розгляд адміністративних справ щодо:

1) законності (крім конституційності) постанов Верховної Ради України, указів і розпоряджень Президента України;

2) дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції;

3) рішень, дій чи бездіяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

2. Акти, дії чи бездіяльність Верховної Ради України, Президента України, а також рішення, дії чи бездіяльність Вищої кваліфікаційної комісії суддів України оскаржуються до Вишого адміністративного суду України. Для цього у Вишому адміністративному суді України створюється окрема палата.

3. У разі відкриття провадження в адміністративній справі щодо оскарження нормативно-правового акта Верховної Ради України, Президента України Вищий адміністративний суд України зобов'язує відповідача опублікувати про це оголошення. Оголошення публікується з дотриманням вимог, установлених частинами третьою – п'ятою статті 171 цього Кодексу. Якщо оголошення опубліковано своєчасно, вважається, що всі заінтересовані особи належним чином повідомлені про судовий розгляд справи.

4. Адміністративна справа щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, а також рішень, дій чи бездіяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України вирішується

колегією суддів у складі трьох суддів протягом розумного строку, але не пізніше одного місяця після відкриття провадження у справі. У виняткових випадках з урахуванням особливостей розгляду справи суд ухвалою може продовжити строк розгляду справи, але не більше як на один місяць.

5. Вищий адміністративний суд України за наслідками розгляду справи може:

1) визнати акт Верховної Ради України, Президента України, рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України незаконним повністю або в окремій його частині;

2) визнати дії чи бездіяльність Верховної Ради України, Президента України, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України протиправними, зобов'язати Верховну Раду України, Президента України, Вищу кваліфікаційну комісію суддів України вчинити певні дії.

У разі визнання незаконним і нечинним нормативно-правового акта резолютивна частина постанови суду невідкладно публікується відповідачем у виданні, в якому його було офіційно оприлюднено, після набрання постановою законної сили.

6. Рішення Вищого адміністративного суду України щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, а також рішень, дій чи бездіяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є остаточним і не підлягає перегляду в апеляційному чи касаційному порядку.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Гаврилюк Ю.О. Розгляд справ щодо оскарження рішень Вищої ради юстиції Вищим адміністративним судом України : переваги та недоліки / Ю.О. Гаврилюк // Митна справа. – 2010. – № 6. – С. 79–86.

2. Гаврилюк Ю.О. Правомочність засідань Вищої ради юстиції: правова недоцільність чи вимога часу / Ю.О. Гаврилюк // Митна справа. – 2011. – № 1. – С. 426–430.

3. Гаврилюк Ю.О. До проблеми забезпечення позову у справах щодо оскарження актів і дій Вищої ради юстиції / Ю.О. Гаврилюк // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць: редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) та ін. ; відп. за вип. В.М. Дрьомін. – О. : Юрид. л-ра, 2011. – Вип. 60. – С. 297–305.

4. Гаврилюк Ю.О. Оскарження рішень Вищої ради юстиції: окремі аспекти порівняльно-правового аналізу із зарубіжним досвідом / Ю.О. Гаврилюк // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць: редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) та ін. ; відп. за вип. В.М. Дрьомін. – О. : Юрид. л-ра. – 2011. – Вип. 62. – С. 123–131.

5. Гаврилюк Ю.О. Зарубіжні аналоги Вищої ради юстиції: практика оскарження актів / Ю.О. Гаврилюк // Проблеми становлення і розвитку

правової системи України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25–26 листопада 2011 р.) : у 2 т. – Х. : ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2011. – Т. 1 – С. 53–56.

6. Гаврилюк Ю.О. Критерії правомірності актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції / Ю.О. Гаврилюк // Наше право. – 2012. – № 1. – С. 32–37.

7. Гаврилюк Ю.О. Акти, дії чи бездіяльність Вищої ради юстиції як предмет оскарження в адміністративному судочинстві / Ю.О. Гаврилюк // Наше право. – 2012. – № 2. – С. 60–67.

8. Гаврилюк Ю.О. Окремі аспекти оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції / Ю.О. Гаврилюк // Тенденції та пріоритети реформування законодавства України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 30 червня 2012 р.). – Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2012. – С. 75–76.

9. Гаврилюк Ю.О. Подання як акт Вищої ради юстиції: питання застосування / Ю.О. Гаврилюк // Правове життя сучасної України : матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-виклад. складу (Одеса, 20–21 квітня 2012 р.) – Т. 2 ; відп. за вип. д-р юрид. наук, проф. В.М. Дрьомін / Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – О. : Фенікс 2012. – С. 65–67.

10. Гаврилюк Ю.О. Суб'єкти адміністративного судочинства у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції / Ю.О. Гаврилюк // Вісник Вищої ради юстиції. – 2012. – № 2. – С. 171–181: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vru.gov.ua/content/visnyk/visnik2012_10.pdf

АНОТАЦІЯ

Гаврилюк Ю.О. Провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2012.

Дисертацію присвячено встановленню змісту та особливостей провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, яке розглядається як різновид позовного провадження, що здійснюється адміністративним судом. Охарактеризовано історичні етапи становлення провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ з визначенням перспективних напрямків його подальшого розвитку. Виявлено специфіку реалізації принципів законності, обов'язковості судових рішень, забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішень адміністративних судів під час розгляду справ з оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ. Окреслено предмет оскарження у справах щодо актів, дій чи бездіяльності ВРЮ, який обмежено актами, діями чи

бездіяльністю ВРЮ як колегіального органу. Звернено увагу на особливості оскарження такого акта ВРЮ, як подання.

Охарактеризовано порядок здійснення провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ через характеристику обов'язкових стадій адміністративного судочинства та специфіки провадження за нововиявленими обставинами. Установлено особливості реалізації окремих процесуальних інститутів у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності ВРЮ: підсудність; учасники провадження та їх процесуальне становище; докази й доказування.

Ключові слова: провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції; учасники у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції; стадії провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції; підсудність справ у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції; докази й доказування у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради юстиції.

АННОТАЦІЯ

Гаврилюк Ю.О. Производство по делам об обжаловании актов, действий или бездеятельности Высшего совета юстиции. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс, финансовое право, информационное право. – Национальный университет «Одесская юридическая академия», Одесса, 2012.

Диссертация посвящена определению правовой природы и содержания производства по делам об обжаловании актов, действий или бездеятельности ВСЮ, а также выявлению пробелов в действующем административном процессуальном законодательстве Украины и обоснованию предложений по совершенствованию практики его применения. Определено, что производство по делам об обжаловании актов, действий или бездеятельности ВСЮ рассматривается как разновидность искового производства в административном суде, состоящее из урегулированных административно-процессуальными нормами последовательных действий участников административного судопроизводства, направленные на установление законности актов, действий или бездеятельности ВСЮ. Установлены особенности применения принципов законности, обязательности судебных решений, обеспечения апелляционного и кассационного обжалования решений административного судопроизводства в производстве по данной категории дел.

Определен субъектный состав по делам об обжаловании актов, действий или бездеятельности ВСЮ: 1) ВАС Украины; 2) участники производства по делам об обжаловании актов, действий или бездеятельности ВСЮ; 3) другие участники производства. Определены особенности участия ВСЮ

по делам данной категории в качестве ответчика – коллегиального органа или третьего лица, если его решения стали основанием соответствующего решения Верховной Рады Украины, Президента Украины и др.

Охарактеризованы особенности порядка рассмотрения и разрешения дел об обжаловании актов, действий или бездеятельности ВСЮ в административных судах. Доказывается необходимость введения апелляционного порядка пересмотра решений административного суда в исследуемой категории дел. Обосновывается, что судом первой инстанции может стать Киевский апелляционный административный суд, а судом апелляционной инстанции – Высший административный суд Украины.

Ключевые слова: производство по делам об обжаловании актов, действий или бездеятельности Высшего совета юстиции; участники по делам об обжаловании актов, действий или бездеятельности Высшего совета юстиции; стадии производства по делам об обжаловании актов, действий или бездеятельности Высшего совета юстиции; подсудность дел об обжаловании актов, действий или бездеятельности Высшего совета юстиции; доказательства и доказывание по делам об обжаловании актов, действий или бездеятельности Высшего совета юстиции.

SUMMARY

Gavriluk J.O. Legal proceeding in cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice. – Manuscript.

Thesis gaining a scientific degree of a candidate of jurisprudence in special 12.00.07 – administrative law and process; financial law; informational law. – National University «Odessa Academy of Law», Odessa, 2012.

The dissertation is devoted to the establishment of maintenance and specific features of the proceeding in cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice, which is examined as a type of lawsuit proceeding which is carried out by the administrative court. There are described the historical stages of the cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice, with determination of perspective directions of its subsequent development. There were found out specific features of realization of principles of legality, obligatoriness of court decisions, providing of appeal and cassation appeal of decisions of administrative courts during consideration of cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice. The subject of appeal in cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice is outlined which is limited by acts, actions and inactivity of the High Council of Justice as a collective body. Attention is devoted to the features of appeal of such act of the High Council of Justice as adduction.

The order of realization of the proceeding in cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice is described through description of the obligatory stages of the administrative legal proceeding

and specific features of the proceeding on newly discovered circumstances. The specific features of realization of separate procedural institutes in cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice are defined, such as: cognizance; parties of the proceeding and their procedural status; proofs and proving.

Key words: legal proceeding in cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice; parties of cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice; stages of the legal proceeding in cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the actions or inactions of the High Council of Justice; proofs and proving in cases connected with appeal of acts, actions or inactions of the High Council of Justice.